

पारंपरिक

वर्ष १ अंक २६३, शनिवार ६ जुलै २०२४

■ संपादक : देविदास आबूज ■ कार्यकारी संपादक : विजय वाघमारे

RNI No.MAHMAR/2015/61493

किंमत : ३ रुपये

जनावरांसह रखा. नीलेरा लंके यांचा मिळ्या!

■ जिल्हाधिकारी कार्यालय घोषणांनी दुमदुमले ■ हजारो शेतकऱ्यांसह जनावरांचाही आंदोलनात सहभाग ■ आऊटपुट घेउनच जाणार, खा. लंके यांचा निर्धार ■ उपजिल्हाधिकाऱ्यांशी चर्चेला नकार ■ आंदोलन चिघळण्याची शक्यता

नगर : सुदेश आबूज

दृढ तसेच कांद्याच्या दरासंदर्भात खासदार नीलेश
लंके यांच्या नेतृत्वाखाली महाविकास आघाडीच्या वरीने
जिल्हाधिकारी कार्यालयावर काढण्यात आलेल्या मोर्चास
मोठा प्रतिसाद लाभला. हजारो शेतकऱ्यांसह जनावरांचाही
या आंदोलनात सहभाग आहे. आंदोलक कार्यालयाबाहेर
पोहचल्यानंतर घोषणांनी जिल्हाधिकारी कार्यालय दुम्हुमले
होते. दरम्यान, प्रशासनाकडून प्रतिसाद न मिळाल्याने खा.
लंके यांनी शेतकऱ्यांसह जिल्हाधिकारी कार्यालयाबाहेर ठिय्या
दिला आहे, दरम्यान खा. लंके यांच्याशी चर्चा करण्यासाठी
निवासी उपजिल्हाधिकारी राजेंद्र पाटील हे आंदोलनस्थळी आत
होते. मात्र हे प्रश्न शेतकऱ्यांच्या संबंधित व गांभीर्याचे असल्याना
चर्चेसाठी जिल्हाधिकाऱ्यांनीच यावे या भूमिकेवर लंके ठाम
राहिल्याने आंदोलन चिघटण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे

यावेळी माध्यमांशी बोलताना खा. लंके म्हणाले, फक्त घोषणा करायच्या, पाच टक्के शेतकऱ्यांनाही त्याचा फायदा होत नाही. कागदपत्रे गोळा करायसाठी नाही लागायचे, चार दोन लोकांना अनुदान मिळाले तरी त्याचे चेक वाटपाचे कार्यक्रम केले जातात. तुम्ही आम्हाला मिक देता काय? शेतकऱ्यांच्या शेतमालास योग्य भाव मिळाला पाहिजे ही आमची मागणी आहे.

लेंके पुढे म्हणाले, आज आम्ही लिळवाच्या ठिकाणी आंदोलन केले आहे. सरकारने दखल घेतली नाही तर राज्याच्या राजधानीमध्ये महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांना सोबत घेऊन आंदोलन करण्यात येईल. त्या आंदोलनात मुकी जनावरेही आणली जातील आज आम्हाला न्याय मिळाला नाही तर आम्ही याच ठिकाणी जनवारांची छावणी सुरु करून बसणार असल्याचा इशारा त्यांने दिला.

दिला।
यावेळी बाबासाहेब भोस, महादेव राळेभात, राजेंद्र आघाव, विक्रम राठोड, अभिषेक कळमकर, किरण काळे, किरण कढू, भगवान फुलसौदर, बालासाहेब बोराटे, संभाजी कदम, संदीप कर्डीले, प्रकाश पोटे, शिवशकर राजळे, गण्हनीनाथ शिरसाठ, अर्जुन भालेकर, संदेश काळे, बालासाहेब हराळ, शरद झोडणे, रोहिणास कर्डीले, योगीराज गाडे, खेडू भुकन, केशव बेरड, शरद बडे, किसनराव लोटके, सिताराम काकडे, सुदाम पवार, नलीनी गायकवाड, सुर्वाणी धाडे, पुनम मुंगसे, रामदास भोर, अपासाहेब शिंदे, नवनाथ रासकर, योगेश मते, डॉ. बालासाहेब कावरे, भुषण शेतार, बालासाहेब खिलारी, ओमकार सातपुते, सुभाष शिंदे, डॉ. सचिन औटी, बालासाहेब नगरे, सतिश भालेकर, रविंद्र राजदेव, आवण काळे यांच्यासह हजारो शेतकरी उपस्थित होते.

त्यांना एक नवरा चालत नाही !
लाडकी बहिण झाली, भाऊ झाला आता नवरा आणाऱ्याचा
राहिला असल्याचे सांगत शेतकी संघटनेचे नेते देठे म्हणून
त्यांना एक नवरा चालत नाही. हे धूराराष्ट्राचे सरकार नाही
गांधारीचे सरकार असल्याची टीका देठे यांनी केली.

सगळ्याच सवयी ! खासदार नीलेश लंके हे
 शेतकऱ्यांसमवेत उन्हामध्ये बसल्याचा धागा पकडून राजेंद्र फाळके यांन
 खासदार लंके यांना सगळ्याच सवयी असल्याचे सांताव सगळ्या
 म्हणजे कोणत्या सवयी ? उन्हात, पावसत बसल्याच्या कां असा सवा
 उपरिस्थितीना केल्या. त्यावर लंके यांना लोकसंठेत इंग्रजी बोलण्याची
 त्यांना सवयी असल्याचे सांताव एकच हशा पिकला. माझे बोलणे भल्य
 भासांना सापांना नवाचारी पाची फाळके यांनी जोटी-

બિલ્ડરીંગ સાંચે કાન્ટરીંગ

त्रिस्तराय सुरक्षा व्यवस्था
 खा. नीलेश लंके हे आक्रमकपणे आंदोलन करतात याचा अनुभव असल्याने जिल्हाधिकारी कार्यालयाच्या प्रवेशद्वारासमोर त्रिस्तरीय सुरक्षा व्यवस्था तैनात करण्यात आली होती. तिहेरी बॅरकेट्स लावण्यात येऊन कोणत्याही परिस्थिती आंदोलकांना कार्यालयाच्या आवारात शिरू द्यायच नाही अशी व्यवस्था पोलीस प्रशासनाने गुरुवारी करून ठेवली होती. सुरक्षेची उपाययोजना म्हणून आंदोलनस्थळी अग्निशमन यंत्रणाही तैनात

जे बांधावर ते खाली
बमाणाउ नाहीत !

जिल्हाधिकारी कार्यालयाबाहेर ठिय्या
आंदोलन सुरु झाल्यानंतर अनेक कार्यक्रम
सावलीमध्ये उभे होते. धनीक्षेपकावरून
त्यांना खाली बसण्याची विनंती करण्यात
येऊनही ऐकले जात नसल्याने खा. लंके
हातात माईक घेऊन जे खाली बसणार न
ते बांधावरचे शेतकरी आहेत असे भी सम-
झे →

प्राचीन भारतीय संस्कृत

खा. लक याना शब्द पाळला
 केंद्र व राज्य सरकारकडून शेतकरी नागवला जात असून शेतमालास
 भाव नसल्याने शेतकऱ्यामध्ये दोन्ही सरकारविषयी रोप आहे.
 अलिकडेच पार पडलेल्या लोकसभा निवडणूकीमध्ये केंद्रामध्ये
 भाजपाला बहुमत न मिळाल्याने काही राज्यांच्या पाठीव्यावर मोदी
 सरकार सतेवर आले आहे. आपण, इंडिया आघाडी विरोपी भूमिकेत
 आहोत. लोकसभा निवडणूकीदरम्यान खा. नीलेश लंके यांनी कांदा
 व दुधाच्या प्रश्नावर आंदोलन करण्याचा शब्द दिला होता. आज
 असेही एक वारंवार घटना घडली आहे.

राजेंद्र फाळवे
जिल्हाध्यक्ष, राष्ट्रवादी काँग्रेस

संकलन सोचना प्रयत्न

सरकारचा घोषणाचा पाऊस सध्या राज्यामध्ये विरीमंडळाचे अधिवेशन सुरु असून विधानसभा निवडणूकीच्या पाश्वरभुवीकर सरकारने घोषणाचा पाऊस पाडला आहे. मात्र या घोषणांची अमलबजावाणी करण्यासाठी त्यांच्याकडे कार्यकाळ कुठे आहे असा सवाल करून राजेंद्र फाळके म्हणाले, दुधाला ३० रुपये भाव ५ रुपये अनुदान देण्याची घोषणा करण्यात आली. जे अनुदान दिलेच नाही त्याच अनुदानाची पुन्हा घोषणा करण्यात आली असून जिल्हायाचे पालकमंत्री दृष्टविकास मत्री आहेत त्यांनी ४० रुपये हमी भाव ५ रुपये अनुदान द्यावू अशी मागणी राजेंद्र फाळके यांनी केली.

बैलगाडी जिल्हाधिकारी कार्यालयाच्या आवारात जाईल !

मागण्या मात्र झाल्याशिवाय आम्ही जिल्हाधिकारी कार्यालयासमोरुन उठणार नाही. मंत्रांची गाडी जिल्हाधिकारी कार्यालयाच्या आवारात जाऊ शकते मग आम्ही शेतकऱ्याच्या बैलगाडीला आडकाठी का ? तीन महिन्यांनंतर राज्यात आमवेच सरकार येणार आहे. त्यावेळी शेतकऱ्यांची हीच बैलगाडी जिल्हाधिकारी कार्यालयाच्या आवारात जाईल. मागून दिले नाही तर द्विसकाऊन घण्याची ताकद महाविकास आधारीच्या कार्यकर्त्यांपाये असल्याचे समाप्तीजन ताथा विकास मंत्रालयाचे जिल्हाधिकारी शेतकऱ्यांना मागण्या माना-

अधिवेशन सोडून त्यांनी दिली गाठली !

खासदार नीलेश लंके हे दिलीमध्ये गृहमंत्री अमित शहा यांना भेटल्याची छायाचित्रे पाहिल्यातांतर विखे-पिता पुत्रांनी विधानसभेचे अधिवेशन सोडून दिली गाठल्याची मिशकली शेतकरी सघदेनेच्या देठे यांनी केली. विखे पर्से शेतकीशी निंगडीत आहे, गेली ५० वर्षे त्यांच्याकडे सत्ता आहे असे असातान काढा, दुव्याचे प्रश्न का सुटले नाहीत ? असा सवाल देठे यांनी केला.

The advertisement features a blue and white background with a large white 'PODAR' logo at the top left. Below it is a 'LEARN SCHOOL' banner. The 'GURUMAULI' logo is at the top left, and a tree logo with 'Since 1927' is at the top right. A purple box at the top right contains the text '96 Years of Legacy'. A blue box below it contains '2,30,000 Students'. In the center, large purple text reads 'ADMISSIONS OPEN 2024-2025'. Below this, a yellow box says 'Playgroup to Std. 12'. To the left, a teacher in a plaid shirt and a student in a blue shirt and tie are in a lab setting. A yellow banner at the bottom left says 'LIMITED SEATS AVAILABLE'. At the bottom, there are three purple boxes: 'NO DONATIONS', 'NO DEPOSITS', and 'NO INTERVIEWS'. The bottom right corner has a QR code.

माऊली डेंटल क्लिनिक
दातांचा दवाखाना

डॉ.केदार वाय.जी. BDS,BHMS,CRC,MLT

(उपलब्ध सुविधा)

- इंस्ट्रा ओरल कॅमे-न्यायुरे मौखिक तपासणी
- दाताचा एक्स-रे डिजीटल
- अल्ट्रासोनिक वर दात साफ करणे
- दातात चांदी व सिमेट भरणे
- वेडेवाकडे दात सरळ करणे
- रूट कॅनोल ट्रीटमेंट
- मुख व दंत सौदर्य उपचार
- फिक्स दात व कवळी बसवणे
- डम्पलां बसवणे
- अक्कल दाढेवर शस्त्रक्रिया
- बाल दंतरोग निदान व उपचार

- जबड्याचे रोगनिदान व उपचार
- हिरड्यांवर आजारावरील उपचार
- दातांवर ब्लिंचींग करणे (डागविरहित)
- वेदना विरहित दात काढणे
- दाताच्या सर्व समस्यावरील उपचार
- मावा,तंबाख्यू,गुटखा सोडविण्यासाठी मार्गदर्शन व उपचार
- तोंडाचा कॅन्सर निदान व उपचार
- दात घासपण्याची शारीरीय पद्धत व दंतक्षय प्रतिबंधक उपचार व मार्गदर्शन
- तज्ज डॉक्टरांच्या भेटी

We Treat
HE Cures

शिवअमृत कॉम्प्लेक्स, भाळवणी, ता. पारसेर

130000 222222

फॅशन | संसार | सौंदर्य

फॅशन | संसार | सौंदर्य

सुख्खा

संबलपुरी साडी नेमकी आली कुट्टुन?

बांधा किंवा इकत या नावाने प्रसिध्द असलेली संबळपुरी साडी मूळची ओडिसातील महिला विविध प्रकारांनी नेसतात. संबळपुरी साडी पाचवारी पद्धतीने नेसली जाते. संबळपुरी साडी ही ओडिसातील मुख्यतः सोनेपुर, संबळपुर, बालंगीर या ठिकाणी विणली जाते. हातमागावर विणलेल्या या साडीची खासियत आहे बांधकला. यामध्ये धागे रंगाच्या पाण्यात ठेवले जातात. नंतर या रंगीत धाग्यांनी कापड विणले जाते. या विणकामाची खासियत म्हणजे विणल्यानंतर कापड दोन्ही बाजूनी सारखेच दिसते. ही साडी कॉटन व सिल्क या दोन्ही प्रकारात मिळते. त्यामुळे ज्यांना कॉटनच्या साड्या वापरण्याची आवड आहे त्याहातीही तरतम पर्याय उपलब्ध असतो.

कसे असते नक्षीकाम

ਕਾਲਜੀ ਕਣਥੀ ਬਾਲ ?

इतर सिल्कच्या साड्यांप्रमाणेच या साड्या सुती कपड्यांमध्ये बांधून ठेवाव्यात. साडी हँगरला ठेवण्यापेक्षा अशी ठेवल्यास ती जास्त चांगली राहेत. हल्ली साड्या नेसण्याचे प्रमाण कमी झाल्याने दिर्घकाळ साड्या वापरात येत नाहीत अशावेली साडी पदन गाहील्यास घडीला विरु शकते. त्यामुळे साड्यांच्या घड्या बदलून ठेवाव्यात. ही साडी थंड पाण्यात हलकीशी पावडर टाकून हाताने धुवावी किंवा ड्रायक्लीनला टाकावी. उन्हाने रंगफिका पडण्याची शक्यता असल्याने शक्यतो कोणत्याच मार्का उक्तात वालव नयेत

घडीला विरु शकते. त्यामुळे साड्यांच्या
घड्या बदलून ठेवाव्यात. ही साडी थंड पाण्यात
हलकीशी पावडर टाकून हाताने धुवावी
किंवा ड्रायकलीनला टाकावी. उन्हाने रंग
फिका पडण्याची शक्यता असल्याने शक्यतो
कोणत्याच मार्का उन्हात वालून नयेत

महाराड्या सिल्क साड्यांचा रंग जातोय?

सिल्कच्या साड्या अत्यंत सुंदर, नाजूक आणि महागड्या असतात. अनेक महिला सिल्क साडी परिधान करण्याला पसंती देतात. या इतक्या सुंदर असतात की त्या पार्टी किंवा कार्यक्रमामध्ये वापरल्या जातात. पण सिल्क साड्यांची विशेष काळजी घ्यावी लागते. जेणेकरून ती खराब होऊ नये. त्यांचा कापड, रंग आणि डिझाईन इत्यादी फिके आणि खराब होऊ नये म्हणून महिलांना साड्यांची जास्त काळजी घ्यावी लागते. सिल्कच्या साड्या कशा ठेवाव्यात, जेणेकरून त्या कशा धुतल्या पाहिजे आणि कशा हाताळल्या पाहिजे हे सर्व तम्ही येथे जाणून घेऊ शकता...

सिल्क साडी कशी हाताळावी ?

- सिल्क साडी कपाटात ठेवण्यापूर्वी धूवून घ्या. तुम्ही घातलेली सिल्क साडी कपाटात बंद करून ठेवली असेल तर तसे करू नका. यामुळे, तिची चमक कमी होईल आणि साडी लवकर खराब होऊ शकते. ते कपाटात ठेवण्याआधी ते पूर्णपणे धूणे अत्यंत आवश्यक आहे, जेणेकरून ती जास्त काळ चांगली राहील.
  - काही स्त्रिया कपाटात हँगर्सवर साड्या लटकवतात. कॉटन, जॉर्जेंट आणि शिफॉनच्या साड्या तुम्ही नवकीच लटकवू शकता, पण सिल्कच्या साड्या कपाटात जास्त वेळ लटकवण टाळा. यामुळे साडी खराब होऊ शकतात. तुम्ही ते एक-दोन दिवस हँगरमध्ये लटकवा, पण लोखंडीऐवजी प्लास्टिकच्या हँनारमध्ये लटकवा.
  - तुम्ही सिल्कची साडी नेसून पार्टीला गेला असाल तर घरी आल्यावर लेगेच कपाटात ठेवू नका. घामामुळे, ओलाव्यामुळे साडी खराब होऊ शकते आणि डागाही पडतात. प्रथम काही वेळ पंख्याखाली उघड्यावर ठेवा.
  - घरातील सिल्क साडी कधीही वांशिंग मरीन किंवा साबणाने धूवू नका. ते नेहमी ड्राय क्लीन करून घ्या. यामुळे त्याचे फॅब्रिक, रंग, डिझाइन आदी खराब होणार नाही. शिवाय, ते ब्याच्याच काळ नव्यासारखे दिसेल. चमक देखील कायम राहील.
  - सुरकुत्या टाळण्यासाठी, साडीच घडी घालताना नेहमी ऑसिड-फ्री टिश्यू पेपर ठेवा. नियमित टिश्यू पेपर वापरणे टाळा. कारण त्यात आम्ल असू शकते, ज्यामुळे फॅब्रिक खराब होऊ शकते.
  - प्लास्टिकच्या पिशव्यांमध्ये रेशमी साड्या कधीही ठेवू नका यासाठी कापडामासून बनवलेली पिशवीची वापरावी. या साड्या तुम्ही कॉटनच्या पिशव्या आणि कवरमध्येही ठेवू शकता. प्लॉस्टिक पिशव्यांमध्ये ओलावा साचल्याने बुरशी येऊ शकते. यामुळे तुमची महागडी सिल्क साडी खराब होऊ शकते.
  - थेट सूर्यप्रकाशाच्या संपर्कात असलेल्या ठिकाणी सिल्क साडी ठेवण्याऐवजी, अंधाच्या आणि थंड ठिकाणी ठेवा. सूर्यप्रकाशाच्या संपर्कात आल्यामुळे रंग फिकट होण्याची शक्यता वाढते. साड्यांची कपाटात ठेवताना वेळोवेळी बाज फिरवत राहा, जेणेकरून कायमस्वरूपी घडी घातल्याच्या खुणा राहणार नाहीत.
  - कपाटात ठेवलेल्या तुमच्या सिल्क साड्यांना बुरशी आणि किडे येऊ नयेत असे वाट असेल तर साडीच्या मध्यभागी कडुनिंबाची पाने आणि देवदाराचे गोठे ठेवू शकता. सिल्क साड्यांमध्ये नॅशलीनचे गोठे (मॉथबॉल) ठेवू नका, काणग त्यात हानिकारक रसायने असतात.
  - महागड्या सिल्क साड्या नेहमी व्याकसायिकांकडून स्वच्छ करा. जर तुम्ही ड्राय क्लीनिंग करत असाल, तर ते एखाद्या चांगल्या ठिकाणाहून करा ज्याला नाजूक कापड व्यवस्थित कसे हाताळायचे हे माहित आहे.
  - जर एक लहान डाग काढण्यासाठी साडी धुण्याची आवश्यकता असेल तर फक्त सौम्य डिटर्जंट वापरा जो खास मर्ज, नाजूक कापडांसाठी बनवला जातो. थंड पाण्या हलक्या हाताने साडी बुडवा आणि ती पिलणे टाळा.

सायलीचा कॉटन साईतील मनमोहक लुक

- सायली संजीवने मालिक आणि चित्रटातून अनेकांचे मन जिंकून घेतले आहे. ती नेहमीच सोशल मीडियावरही सक्रिय असते. सायलीने नुकतेच निळ्या रंगाच्या कॉटन साडीतील फोटो पोस्ट करत सर्वांचे लक्ष वेधून घेतले आहे. साधेपणा आणि सौंदर्याचा उत्तम मेळ म्हणजे सायली संजीव असेच म्हणावे लागेल. ‘साडी नेसणं म्हणजे आनंद’ अशी कॅप्शन पोस्ट करत तिने या साडीतील अनेक लुक शेअर केले आहेत, तर तिच्या या लुकमुळे तिचे चाहते भान हरपून बसले आहेत. तर तिच्या चाहत्याने तिच्या या लुककडे पाहून म्हटलंय, ‘लवकर गूड न्यूज देऊन टाक कोण आहे तो ज्यासाठी हरपून बसली आहेस’. सध्या सगळीकडे लग्नाचे वारै वाहत आहेत, त्यामुळे सायलीदेखील आता आपल्या आयुष्यातील जोडीदार कोण आहे हे कोडं उलगडणार का? असा प्रश्न चाहत्यांना पडलाय.

- ▶ प्रिटेंड कॉटन साडी : कॉटन साडी म्हणजे नेसायला अत्यंत हलकी पण दिसायला रँयल. सायलीने नेसलेली ही कॉटन साडी असा लुक देत आहे. यावर पक्ष्यांचे प्रिटिंग करण्यात आले असून काटाला गोल्डन बॉर्डर देण्यात आली आहे. उन्हाळ्यात फॅशन करण्यासाठी सायलीची ही स्टाईल परफेक्ट ठरेल.
  - ▶ चिकनकारी ब्लाऊज : या साडीसह डीप नेक चिकनकारी ब्लाऊज सायलीने मॅच केला आहे. जो अत्यंत स्टायलिश आणि क्लासी दिसून येत आहे. सध्या चिकनकारी व्हाईट ब्लाऊजची फॅशन अधिक ट्रेंडमध्ये आहे. कॉटन चिकनकारी ब्लाऊज अशा सार्डीसह मॅच करणे अधिक फॅशनबेल दिसते. सायलीची ही स्टाईल खूपच छान झाली आहे.
  - ▶ मोकळ्या केसांची स्टाईल : सायलीने यासह आपले स्ट्रेट असणारे केस मोकळे ठेवले आहेत आणि त्याला खालून कर्ल लुक दिला आहे. तसंच हायलाईट केलेले तिचे केस अधिक सुंदर आणि आकर्षक दिसत आहेत. तिच्या या लक्मके चाहते सध्या तिच्यावर अधिक फिदा झालेले दिसून येत आहे. तुम्हीही एखाद्या साध्याशा कार्यक्रमासाठी अशी कॉटनची साडी निवृत्त शकता.
  - ▶ ऑक्सिडाईज्ड कानातले : सायलीने यासह हेव्ही ऑक्सिडाईज्ड कानातले घातले असून निळ्या साडीसह याचा परफेक्ट स्टायलिश लुक दिसून येत आहे. या कानातल्यांना खाली पांढरे मोती जोडण्यात आले असून निळ्या पांढर्या साडीच्या कॉम्बिनेशनसह याची शोभा अधिक वाढली आहे. तर सायलीने केवळ कानातले घालत हा लुक पूर्ण केलाय.
  - ▶ सटल मेकअप : सायलीने यासह अगदी सटल मेकअप केलाय. फाऊंडेशन, काजळ आणि थोडासा स्पोकी आईज लुक, कपाळावर लहानशी टिकली, चिक हायलायटर आणि न्यूड लिपस्टिक असा तिचा लुक खूपच आकर्षक आणि लोभसवाणा दिसून येत आहे. सार्डीसह हा मेकअप अगदी परफेक्ट जुळून आलाय आणि त्यामुळे सायलीच्या सौंदर्यात भर पडली आहे.

ਚੰਦੇਰੀ ਸਾਡੀ

मध्य प्रदेशमधील अशोकनगर
जिल्ह्यातील 'चंदेरी' शहर
ऐतिहासिक ठिकाणांसाठी प्रसिद्ध
आहे. त्याचप्रमाणे तिथे विणल्या
जाणाऱ्या चंदेरी साडीसाठी देखील.
ऐतिहासिक नोंदीनुसार चंदेरी
ही शिशुपाल राजाच्या राज्याची
राजधानी होती. चंदेरी विणण्याची
ही कला तेराव्या शतकात राजा
शिशुपालाच्या राजकाळात प्रसिद्ध
झाली. सुरुवातीला कारागीर
मुख्यतः मुस्लिम असत, इ.स. १३५०
च्या सुमारास कोष्ठी कारागीर
झाशीहून चंदेरी गावात स्थलांतरित
झाले. मूळची नऊवारी असलेल्या
चंदेरी साडीच्या दोन्ही बाजूला
पदर असतात. चंदेरी साडी तीन
प्रकारच्या कापडात विणली जाते.
सिल्क, चंदेरी कॉटन, कॉटन-सिल्क
आदी चंदेरी विणण्याची ही कला
फार पूर्वीपासून पिढ्यान पिढ्या
चालत आलेली आहे. काही वेळेला
रेशमासोबत जरीदेखील विणकामात
वापरली जाते. त्यामुळे साडीला
चमक येते...

- नक्षीकाम : नाजूक नक्षीकाम, कमी प्रमाणातले जरी काम आणि पातळ विणकाम ही चंदेरी साडीची खासियत आहे. काठा-पदरावर सोन्याच्या व चांदीच्या धाग्यांनी जरीकाम आणि भरतकाम केलेले असते. चंदेरी साडी ही तिच्या सुबक नक्षीकामासाठी प्रसिद्ध आहे. नाणी, फुले, मार यांसारखे नक्षीकाम पदरावर केलेले असते. पदरावरचे काठ विरुद्ध दिशेला विणलेले असतात किंवा फक्त एक छोटी पट्टी विणलेली असते. काठाच्या नक्षीकामावर बनारसी साडीचा प्रभाव जाणवतो. त्यामध्ये झालर, मीनाकारी, फूल-बुट्टी, कैरी हे प्रकार असतात. भरतकाम आणि जरीकामात मुघल राजवाटीचा प्रभाव जाणवतो. १९७० च्या सुमारास चंदेरीच्या नक्षीकामात बदल झाले. गंगा-जामनी, मेहंदी रंगे हाथ, सदा सौभाग्यवती भव यांसारखे काठ महिलांमध्ये खूप प्रसिद्ध झाले.
- रंग : नावाप्रमाणेच चंदेरी साडी चंदेरी रंगात मिळते. चंदेरी साडी ही पांढर्या व हलक्या रंगातही विणली जाते. बदलत्या काळानुसार ही साडी लाल, काळ्या, निळ्या अशा गडद रंगातही मिळते. लाल रंगात विणल्या जाणाच्या साडीला ‘आसावली’ म्हणतात. मूळ हातमागावर विणलेल्या चंदेरीची किमत ५००० पासून सुरू होते. चंदेरी कापडाची ओढणी, कुर्ता देखील १५०० हजारापर्यंत मिळते. साडीची किंमत नक्षीकाम आणि जरीकामावर अवलंबन असते.

रवरी चंद्रेरी साड़ी कृष्णी ओलगवाल

- नक्षीकाम हे विशेषत: सोने, चांदी किंवा तांब्याच्या पावडरीचे आवरण वापरून हातमागावर विणलेले असते.
  - हातमागावर विणलेल्या चंदेरी साडीचा पृष्ठभाग नेहमी खाली वर असते.
  - हातमागावर विणलेल्या साडीचे नक्षीकाम उठून दिसते, तर मशीनवर विणलेल्या साडीचे नक्षीकाम वापरनुसार निघून येते.

काळजी कर्शं
छ्यावी ?

थंड पाण्यात अगदी थोडी
पावडर वापरून साडी धुवावी.
साडी उलट्या बाजूने सावलीत
वाळत घालवी. इस्त्री देखील
उलट्या बाजूने करावी. साडीची
व्यवस्थित घडी करून ठेवावी.
दोन्ही बाजूना पदर असलेल्या या
साडीची औढणी बनवून पंजाबी
ड्रेस वर घालता येते. साडीवरच्या
नक्षीकाम आणि जरीकामामुळे
अनारकली देखील उत्तम दिसले
साडीवर भरजरी दागिने खुलून
दिसतात.

